

4 | У фокусу

ТРЕСЛИ СЕ И БРДА И РАВНИЦА

Поносан сам на Војску Србије, поносан сам на нашу полицију, поносан сам на напредак Србије, на то шта смо урадили у претходних неколико година и уверен сам да ће Србија имати снаге, знања и мудрости да даље настави са убрзаним развојем и великим просперитетом и на понос свих њених грађана и наше државе Србије – истакао је председник Републике и врховни командант Војске Србије Александар Вучић у обраћању на крају вежбе „Одговор 2021”.

Насловна страна **ДАН ВОЈСКЕ СРБИЈЕ**
Фото: Димитрије Остојић

Магазин Министарства одбране и Војске Србије „Одбрана” наставља традицију „Ратника”, првог војног листа у Србији, који је изашао 24. јануара 1879.

Издавач
Медија центар „ОДБРАНА”
Београд, Браће Југовића 19
medijacentar@mod.gov.rs

Директор
Биљана Пашић, потпуковник

Главни и одговорни уредник
Драгана Марковић

Извршни уредник
Мира Шведић

Уредник
Душан Глишић

Новинари
Владимир Вјештић, Јована Шикман

Сарадници у броју
Мајор Александар Петровић, мајор Вујица Стевановић, др Зоран Миладиновић, Чеда Поповић, Димитрије Остојић, Игор Салингер

Дизајнер
Оливера Синадиновић

Фотографи
Горан Станковић, уредник, Даримир Банда, Јово Мамула, заставник Андрија Гавриловић

Језички редактори
мр Наташа Николић, Слађана Мирчевски, Ања Глишовић

Коректор
Слађана Грба

Секретар редакције
Татјана Шућин

Телефони
Директор 3241-258; 23-809
Главни и одговорни уредник 3349-489;
Секретар редакције 3201-809; 23-079
Графичка припрема 3240-019; 23-583
Маркетинг 3201-728; 23-728; 3349-536
Продаја 3201-810; 3241-254; 23-810
Телефакс 3241-258

Адреса
11000 Београд, Браће Југовића 19
odbrana@mod.gov.rs, redakcija@odbrana.mod.gov.rs
www.odbrana.mod.gov.rs

Жиро-рачун
840-312849-56 МЦ „Одбрана”

Претплата
Анжелика Стојанов
pretplata@odbrana.mod.gov.rs
Претплата 3241-009

За припаднике МО и Војске Србије преко РСМ месечно 80 динара. За претплатнике преко Банка Поштанска штедионица месечно 90 динара.

Штампа „ПОЛИТИКА” АД, Београд
ISSN 1452-2160, COBISS.SR-ID 125540364
Магазин излази месечно

У фокусу

8 | Активности Министарства одбране и Војске Србије током априла
Кључна реч поштовање

Интервју

12 | Емир Кустурица о времену у коме живимо
Аутохтони српски код

Стајна тачка

16 | Психолошки аспекти ковида 19
У ишчекивању *нове нормалности*

Систем

24 | Шест деценија 241. ловачко-бомбардерске авијацијске ескадриле
Време које обећава

28 | Евалуација индивидуалне обучености војника
Успешно реализован први део обуке

30 | Један дан у Центру за обуку паса у Нишу
Четвороножни војници

34 | Десета ротација Војске Србије у мултинационалној операцији MINUSCA
Између земље и неба Африке

39 | Дан Центра за примењену математику и електронику Војске Србије
Људи који читају и стварају тајне

Војна техника

42 | Вишецевни лансери ракета „флаута” и „пиштаљка”
Белоруски ватрени дует

Глобално

48 | Светска трговина наоружањем
Вртоглава равнотежа

49 | Куда иде Велика Британија?
Процес непрекидног преговарања

54 | Поводом Дана победе
Лице рата

Култура

58 | Изложба „Април ‘41”
Пркос забораву

Традиција

62 | Пријатељи и ветерани 72. бригаде за специјалне операције
Начин живота садржан у броју 72

Историја

66 | Поводом Дана Војске Србије – Главни генералштаб српске војске 1876–1912.
Нешто о нашој земаљској снази

Огласи

72 | Сервисне информације, конкурси

„Одбрана” је члан Европског удружења војних новинара

Пишу за „Одбрану”

Потпуковник др **Бранислав Милосављевић**
научни сарадник Института за стратегијска истраживања

Пуковник др **Слободан Ђукић**
Војна академија

Михаил Куракин
заменик главног и одговорног уредника часописа „Международнаја жизнь”, Москва

Владе Радуловић
војно-политички аналитичар

Позив на претплату – и читање

„Ратник”, чије традиције наставља магазин „Одбрана”, покренуо је, тада генералштабни потпуковник Јован Мишковић, министар војни, потоњи генерал и начелник Главног генералштаба, члан Српског ученог друштва и председник Српске академије наука. У наредби о покретању „Ратника” он је, наглашавајући значај војне штампе, и изнедрио поменуто реченицу.

Истина, „Ратник” није први војни лист у Србији. То почасно место припада „Војину”, првом војностручном гласилу у Србији и на Балкану. Властник и уредник „Војина” био је Јован Драгашевић, који је био и први уредник „Ратника”.

Од бригадног генерала Милоја Јелисијевића „У поукама за младе официре” из 1931. године остало је записано:

„За младе официре биће довољно да редовно прате наш војни часопис 'Ратник'. У 'Ратнику' ће млади официри наћи све новине у погледу наоружања, употребе појединих борбених састава, вођења разних јединица. Тако исто тамо ће наићи на дискусије војних писаца о разним стручним питањима. Старији официри у 'Ратнику' излажу своја ратна искуства о разним питањима, што млађим официрима може бити од драгоцене користи у погледу стручне спреме. Тамо се описују поједине борбе, дојеви и битке, што младим официрима такође може бити од велике користи.”

Без обзира на деценије које су се пружиле између „Ратника” и „Одбране”, суштина уређивачке политике није се битно променила. На страницама „Одбране” утискује се живот система коме припада, у његовим најзначајнијим одредницама.

Генерал Јелисијевић даље наводи: „Као командант бригаде и командант пука, наилазио сам на младе официре, који не само да не прате редовно тај једини наш општи војни часопис, у коме могу наћи поуке за себе, већ га уопште тако рећи, и не познају. Било је официра који су ми показали примљене 'Ратнике' за целу годину, али ни у једном нису били исечени листови. А било је таквих који ми нису могли показати ни један 'Ратник' јер га и не читају и не чувају.

Па шта ће онда да интересује тога будућег ратника, кад га не интересује књига, која, посредно или непосредно, само о рату и говори?”

Кратак увид у 142 године дугу историју војне штампе само је мало подсећање да је традиција војног отиска дуга. А све што има тако дугу традицију, с разлогом је присутно. Традиције „Ратника”, „Фронта”, „Народне армије” и „Војске” данас наставља „Одбрана”. Она попуњава и онај простор који је настао укидањем видовских часописа попут „Морнаричког гласника”, „Крила армије”... Осим стручних и научних часописа, „Одбрана” је једино гласило у систему одбране...

Драгана
Марковић

У било ком помињању војне штампе најчешће се наводи реченица генерала Јована Мишковића да је „војска без свога листа као човек без говора”. Та реченица и јесте њен корен и суштина. Кратак увид у 142 године дугу историју војне штампе је само мало подсећање да је традиција „војног отиска” дуга. А све што има тако дугу традицију, с разлогом је присутно.

Један од задатака, који смо као тежишни уписали у календар за ову годину, јесте промоција „Одбране”. Желимо да сусретом и разговором доспемо до свих оних припадника система одбране који се још нису уписали у нашу листу претплатника. У тој намери нас је мало успорила корона, али не одустајемо. Зато што искрено верујемо у то да је „Одбрана” глас свих нас.

Странице магазина отворили смо за оне официре склоне перу, који из својих углова описују систем. Баш као што је и „Ратник” деловао. Препознајући квалитет понуђен јавности, међу наше ауторе уписују се академици, директори научних института, професори... Текстове из пера наших искусних новинара цитирају други медији у Србији. Дешавало се да из једног броја „Одбране” буду цитирани чак три текста. У новинарству је то јасно мерило квалитета. Тај квалитет је то што вам нудимо. Недавно је до нас дошла и реакција професорке Наде Будисављевић. Њене колегице са Војне академије, у циклусу написа о знаменитим професорима, написале су текст о њој. Сада већ дуго у пензији професорка Будисављевић каже „да ништа лепше није чула ни прочитала о себи”. Зато и утискујемо трагове. Оне које људи и догађаји у систему одбране утискују у његов код. И док ово пишемо, на фиксни телефон јавља нам се ветеран 63. падобранске бригаде Петар Живковић из Медвеђе. Каже да је најстарији ветеран, да не жели да остане анониман, већ да постане „историја”. У историју се уписао и најстарији нама познат претплатник „Одбране” Марио Франкола, који је војној штампи веран дуже од 70 година. О њему пишемо у рубрици „Људи и догађаји”.

А када смо већ код верности, верност свом позиву је нешто што се подразумева код људи у војној униформи, а верност једином војном гласилу је нешто што се очекује и прижељкује.

Повод да се претплата нађе на страници уводника је и једна „стара бољка”. Одласком у пензију многи се већ годинама одјављују са претплате за „Одбрану”. Пријављују се млађи официри, што одржава равнотежу у тиражу, који би могао да буде и већи – јер нас и има више... Зато се вама који се спремате за пензију и обраћамо овим текстом. Код вас који сте у активној служби долазимо да разговарамо, да разменимо утиске, мишљења, да вас подржимо, опишемо то што радите... А ви, по препоруци генерала Јелисијевића, можете и да отцепите странице „Одбране” које вам се допадају и сачувате их – за историју.

У међувремену пишите. Наша адреса је у импресуму ваше новине.!